

AkerSolutions

NORWEGIAN GROUP
AAK ENERGY

EAGLESVEIS
kvalitet, service & sikkerhet

IKM
SolidTech AS

OCEANEERING

AXESS

AAK
AAK Safety

ALTRAD
LINJEBYGG

PETZL

BILFINGER

KAEFER ENERGY

2STABIL SE

VINDE
TELEKOMSTTEKNIKK AS

SKANITS
INNOVATIVE ACCESS SYSTEMS

HØYDEN

StS ISONOR

VERTIKALSERVICE

Varri

VINJE INDUSTRI
Hydraulikk og Mekanisk montasje

WESTCON
LØFTETEKNIKK AS

BRV
Tilkomsiteknikk

RaKon

ART
ARCTIC ROPE TECH

NORDISK
FJELLSIKRING

ST

www.ttsoft.no

Mongstad januar 2023

Hva skjedde?

- Stillasbygger falt 23,5 meter
- Vange «løsnet»
- Polsk
- Traff betong!
- Overlevde!!!
- En offisiell og en uoffisiell hendelsesversjon...
- Har skjedd før!

Bakenforliggende årsaker

- Manglende trening
- Kulturforskjeller (ønsker å gjøre en god jobb)
- Endring i stillslaget
- Lå etter skjema, stress
- Manglende rutiner
- Kontrakt

Arbeid i høyden

- Alle situasjoner der ekstra tiltak må gjøres for å unngå fall til lavere nivå.

Tiltak:

- ✓ Fallforhindrende
- ✓ Falloppfangende
- ✓ Posisjonering
- ✓ Tilkomstteknikk
- ✓ Redning

Stillas, stiger og personløftere er også eksempler på tiltak.

Svært varierende kunnskap om området.

Preget av mye tro og tvil!

Mye ulykker...

Noen fakta

- I overkant 500 fallulykker årlig
- Høy energi, stort skadepotensial
- 73% av ulykkene kunne vært unngått dersom man hadde hatt en operativ ledelse på stedet (Atil)

Typiske ulykkestyper:

- Fall fra stillas
- Lift
- Manglende rekkverk
- Utsparringer i gulv
- Mellom 2-4 meter er vanligst ved fallulykker

Regelverk

- Viktig å forstå hvordan det er tenkt
- Utfordrende å lage regelverk som dekker alt.
- Funksjonelt(?)
- Absolutt minimum!

Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning

Arbeidsplassforskriften

Forskrift om utførelse av arbeid §17 Arbeid i høyden

Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning

- Man skal få/gi nødvendig(?) opplæring.
- Medvirkning fra ansatte
- Informasjon til arbeidstakere
- Risikovurdering
- Planlegging og tilrettelegging
- Personlig verneutstur (PVU)

Husk at en kunnskapsbasert risikovurdering er det viktigste!!!

Arbeidsplassforskriften

- Arbeidssteder med høyde over 2 meter over bakken skal ha rekkverk. Om ikke dette er mulig kan man bruke fallsikringsutstyr.
- Generell sikring av arbeidsplass
- Rømning og redningsutstyr
- Skilting og merking

Man bør sikre seg mot fall ved lavere høyder enn 2 meter dersom det er nødvendig

Forskrift om utførelse av arbeid

- Prioritere å jobbe kollektivt
  - Rekkverk
  - Stillaser
  - Lift?
  - Nett??
- Risikovurdering (igjen)
- Veldig mye om stillas...
- Stiger
- Tau brukt som adkomst og redning

Forvirring rundt begrepet «kollektive barrierer»

Risikovurderinger

- Alle parter må forstå risiko!
- Verneombud og annet HMS personell sentrale for etterlevelse av gitte rutiner
- Arbeidstaker skal bidra til løsninger, selv om arbeidsgiver har ansvaret
- Risikovurdering trenger ikke være kompleks
- Ikke tenk regler, bruk fornuft
- Risikovurdering må dokumenteres.

Ledelse på arbeidsstedet

- Arbeidstilsynet forventer stedlig ledelse ved arbeid i høyden
- Kan være en ansatt som er utpekt (bas el.)
- Operativ ledelse må ha erfaring og kunnskap
- Skal kunne stoppe arbeidet dersom utrygt
- Skal involvere de andre ansatte på arbeidsstedet

Standarder

- Er ikke hjemlet i lov, men...
- Skal harmonisere med regelverk
- Verktøy
- Svært detaljerte
- Produktstandarder og prosess standarder
- Ment for produsenter, sertifiseringsorgan og brukere

Opplæring

- Mye rart er ute!
- Generelle kurs gir ikke nødvendigvis kunnskap.
- Viktig at utstyr settes i kontekst med situasjonen.
- Må være praktisk og teoretisk
- Viktig at ledere også forstår
- Brukerveiledninger sentrale

Stillaser

- Utstyret skal være sertifisert (produsentforskriften)
- Opplæring: på stillaser fra 2 meter og oppover skal man ha opplæring
- Arbeidsgiver er ansvarlig for at opplæring blir gitt
- Det skal være en monteringsveiledning
- Husk belastningsklasser! (merking)
- Ikke endre på stillaser uten tillatelse....

Rullestillas

- Utendørs: ikke høyere enn 8 meter
- Innendørs: ikke høyere enn 12 meter
- Samme krav til opplæring som øvrig stillas
- Mange ulykker skjer fordi underlaget svikter.
- Ikke tillatt med personer i stillaset ved flytting

Stiger

- Maks 6 meter høyde
- Skal kun brukes til adkomst, men finnes unntak dersom risikoen er liten
- Skal sikres mot utgliding
- Må rage minst 1 meter over tak
- Skal ha sertifikat

Lifter

- Er en maskin som krever sikkerhetsopplæring (§10-1 og 10-4)
- Bomlifter bør man være særlig obs på!
- Mange lifter har feste for fallsikring
- Egenevakuering,- krever ekstra opplæring. Blir ikke nødvendigvis gitt av utleier

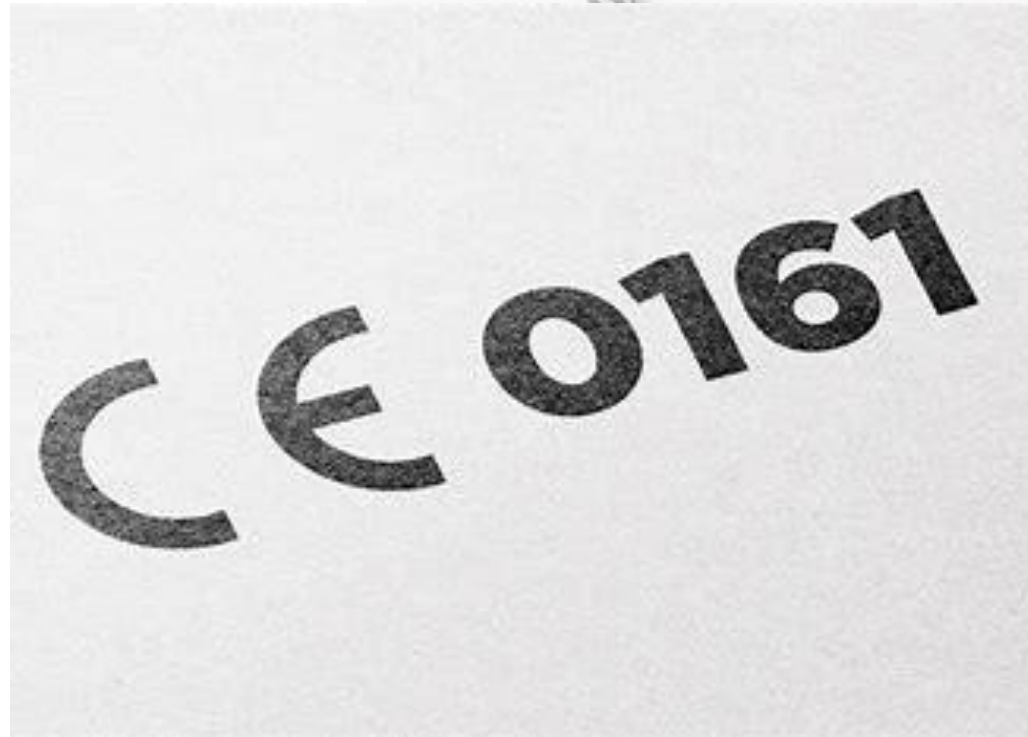
Lifter - bruk

- Flere ulykker skjer hvert år
- Arbeidsgiver må sjekke ut at sakkyndig kontroll er gjort
- Bruker skal ha opplæring på den aktuelle liften
- Brukerveiledning skal være tilgjengelig for bruker.
- Det frarådes alenearbeid
- Anbefales bruk av fallforhindrende utstyr
- Evakueringsplan

Fallsikringsutstyr

- Godkjent og sertifisert etter europeiske(!) normer – EN
- Strengt regulert
- Svært mange løsninger på markedet
- Skal kontrolleres årlig
- Kan være farlig i bruk dersom brukt feil!
- Personlig verneutstyr (PVU) – kategori 3

Hva kan dere gjøre?

- Besøk: <https://www.arbeidstilsynet.no/risikofylt-arbeid/arbeid-i-hoyden/>. Mye god informasjon der!
- Sørg for opplæring innen fallsikring som er tilpasset bruken (NS 9610)
- NS 9700 Stillaser – opplæring, montering og bruk
- Søk kompetanse – viktig at dere er klar over farene de ansatte utsettes for
- Sørg for god internkommunikasjon
- Spør deg selv: Har vi gode nok rutiner?